

PC-16080002030404 Seat No. _____

M. Com. (Sem. III) (CBCS) Examination

May / June - 2018

Management of Industrial Relations - I

(Group : HRM)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

૧ કોન્ટ્રાક્ટ મજૂર અધિનિયમ કાયદો, ૧૯૭૦ હેઠળ મુખ્ય એમ્પ્લોયરની જવાબદારીઓની ચર્ચા કરો. ૨૦

અથવા

૧ કોન્ટ્રાક્ટ મજૂર અધિનિયમ, ૧૯૭૦ના કલ્યાણ (વેલફેર) જોગવાઈઓનો વિગતવાર વર્ણન કરો. ૨૦

૨ સામૂહિક સોદાબાજી શું છે ? તેની લાક્ષણિકતાઓ અને કાર્યોની સંક્ષિપ્તમાં ચર્ચા કરો. ૨૦

અથવા

૨ સામૂહિક સોદાબાજીની પ્રક્રિયાને સંક્ષિપ્તમાં સમજાવો. ૨૦

૩ સંચાલનમાં કામદારોની ભાગીદારીની વિભાવના સમજાવો. અને આપણા દેશમાં આ કેટલો સફળ થયો છે ? તેની ઉદાહરણો સાથે ચર્ચા કરો. ૧૫

અથવા

૩ સંચાલનમાં કામદારોની ભાગીદારીનો અર્થ શું છે ? તેના વિવિધ સ્વરૂપો અને સ્તરોની ચર્ચા કરો. ૧૫

૪ ફરિયાદ હેન્ડલિંગનો અર્થ શું છે ? ફરિયાદ હેન્ડલિંગના કારણો અને મહત્ત્વ વિગતવાર સમજાવો. ૧૫

અથવા

૪ શિસ્તનો અર્થ શું થાય છે ? તેની લાક્ષણિકતાઓ અને શિસ્ત કાર્યવાહી વિગતવાર સમજાવો. ૧૫

ENGLISH VERSION

1 Discuss the liabilities of principle employer under contract labor Act, 1970. **20**

OR

1 Explain the welfare provisions of contract labor Act, 1970 in detail. **20**

2 What is collective Bargaining ? Briefly discuss its characteristics and functions. **20**

OR

2 Briefly explain process of collective bargaining. **20**

3 Explain the concept of workers participation in management. How far has this been successful in our country ? Explain with examples. **15**

OR

3 What do you mean by Workers participation in management ? Discuss its various forms and levels. **15**

4 What is the meaning of Grievance Handling? Explain causes and importance of grievance handling in detail. **15**

OR

4 What do you mean by Discipline? Explain its characteristics and disciplinary procedure in detail. **15**
